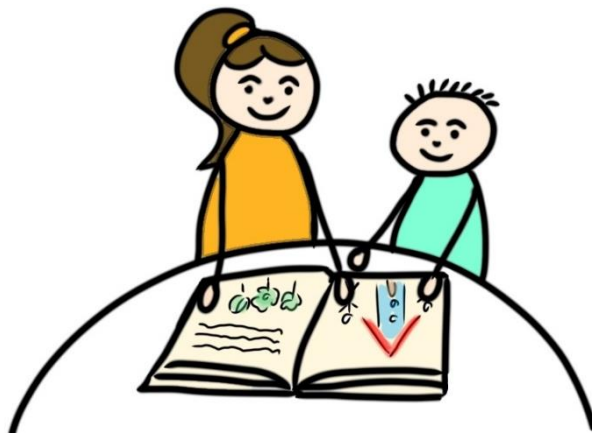

Pismo staršem

Dvo- in večjezičnost

„Kako se moj otrok nauči dva ali več jezikov?“

Informacije in nasveti
o jezikovni podpori

© Martina Furlan

A6 - Bildung und Gesellschaft
Referat Kinderbildung und -betreuung
Pädagogische Qualitätsentwicklung
Frühe Sprachförderung

Dragi starši, dragi skrbniki,

govorjeni jezik je v naši družbi dragocen zaklad. Vaš otrok je med odraščanjem v stiku z različnimi jeziki in kulturami. Ob tem je pomembno, da izkoristimo raznolikost v pozitivnem smislu, da bi ustvarili optimalno osnovo za nadaljni razvoj. Jezik, ki ga govorite v vaši družini, ima kot prvi jezik (jezik srca) poseben pomen. Z njim izražate čustva in individualne potrebe na avtentičen način.

Želimo vam posredovati nekaj informacij in nasvetov za jezikovno podporo.

Kaj potrebuje moj otrok za dober jezikovni razvoj?

Če vaš otrok odrašča z dvema različnima jezikoma, npr. doma v družinskem jeziku in v elementarni izobraževalni in varstveni ustanovi (jasli, vrtec, otroška hiša, ...) z nemščino, to prinaša veliko možnosti za nadaljno prihodnost vašega otroka. Različne raziskave in študije so dokazale, da se otroci lažje naučijo več jezikov.

Vzgojno-varstvene ustanove kot pozitivni viri:

Otroci se bodo najlažje naučili jezika, če bodo čim bolj zgodaj, čim bolj sproščeno in na igriv način prišli v stik z njim. V ustanovah pedagoško strokovno osebje namensko podpira nemški jezik z igrami, pogovori, pesmimi in verzi, s slikanicami in pravljicami. Otrok tukaj dobi možnost, da osvaja jezik brez pritiska in prisile in hkrati navezuje socialne stike. Redni obisk v izobraževalni in varstveni ustanovi koristi jezikovnemu razvoju vašega otroka.

Socialni stiki (stiki z drugimi otroki, dogovarjanja za igro, igralnice, itn.) spodbujajo k dodatnim jezikovnim interakcijam.

Prvi jezik (družinski jezik) kot pozitiven vir:

Ena oseba naj bi z otrokom govorila samo v enem jeziku. Zato se temu pravilu tudi reče »pravilo 1 in 1« („*1 und 1 Regel*“, *1 oseba, 1 jezik*). Na tak način lahko otroci razlikujejo jezike, ki se govorijo v družini in v socialnem okolju in se jih tako najbolje naučijo. Pri tem je pomembno, da ne menjavamo med jezikoma ali jeziki!

Seveda se to pravilo kdaj pa kdaj lahko krši, da premostimo težave v komunikaciji, ampak bolj se tega držimo, tem lažje je za otroke, da razlikujejo med različnimi jeziki.

Praktične ideje in spodbude za družine

Ne samo v izobraževalni in varstveni ustanovi je jezik bistven in pomemben, temveč tudi v družinskem vsakdanu.

Jezik je povesod

Jezikovne sposobnosti vašega otroka se večajo dan za dnem in se utrjujejo z aktivnim poslušanjem in z lastnim govorjenjem. Vključite vašega otroka v vsakodnevna opravila (npr. skupno kuhanje, nakupovanje, itn.) in to spremljajte jezikovno.

Vsakodnevni pogovori z vašim otrokom so izredno pomembni:

Pripovedujte otroku o

- ... *vaši službi*
- ... *majhnem doživetju*
- ... *načrtu dneva*
- ... *vaših čustvih.*

Nešteto situacij in trenutkov je, v katerih lahko jezikovno spremljate vašega otroka. Dajte otroku čas, da vam poroča o svojih vsakodnevni doživetjih:

- „*Kako je bilo danes v vrtcu?*“
- „*Kaj ste imeli danes za malico?*“
- „*Kaj si se danes igral/-a na vrtu?*“
- „*Ste danes v vrtcu spet peli pesmi? Mi boš zapel/-a?*“
- „*Kako je bilo na Simonovem rojstnem dnevu?*“

S pripovedovanjem se otrok sproti nauči izražati in lahko svoje ideje in želje razloži s primernimi besedami.

Praktičen nasvet:

Uporabljajte takoimenovani „korektivni feedback“, korektivno povratno informacijo. To pomeni, da otroka v primeru izgovorjene napake ne popravite direktno, temveč ponovite stavek v pravilni obliki. Tako otrok sliši pravilni stavek, ki se bo s časom zasidral v njegovem spominu.

Skupaj gledamo knjige

Otroške knjige vsebujejo informacije, dajejo spodbude za razmišljanje in razpravljanje, prebudijo čustva in spodbujajo domišljijo in kreativnost. Dodatno otrok s tem pridobi pomembne sposobnosti, ki so relevantne za vstop v šolo.

Pri gledanju in prebiranju knjig je pomembno:

- da to veseli otroka in odraslega.
- da lahko vaš otrok s pomočjo slik in vsebine pravljice poroča svoja opazovanja.

Temu se reče dialoško branje knjig.

Praktičen nasvet:

Nemške knjige, ki vsebujejo malo besedila ali pa nobenega, so primerne za skupno gledanje slik, ki jih opisujete v vašem prvem jeziku (npr. takoimenovane knjige Živžav „Wimmelbücher“). Slikanice si lahko izposodite v knjižnicah in v vrtcu. Dodatno ponuja Dežela Štajerska platformo z veliko knjižnih nasvetov.

Tudi pesmi, igre s prsti in rime so zelo pomembni viri za razvoj jezikovnih sposobnosti. Otroka veselijo in ob tem nezavedno podpirajo njegove sposobnosti.

Digitalni mediji ne nadomeščajo govornega jezika!

Prekomerni konzum medijev (televizija, videoposnetki na tablici, pametni telefoni, ...) niso spodbujajoči za jezikovni razvoj vašega otroka. Otroci se veliko več naučijo z neposrednimi pogovori z vami in drugimi osebami.

„Jezik je ključ, ki odpira vrata v svet.“

Wilhelm von Humboldt

Viri:

Boeckmann, Klaus-Börge/ Lins, Sabina/ Orlovsky, Sarah/ Wondraczek, Ines (2011): Mehrsprachigkeit in den Kindergärten. Methodisches Handbuch für die Sprachvermittlung. Wien: Amt der Niederösterreichischen Landesregierung/ Regionaler Entwicklungsverband Industrieviertel-Projektmanagement.

Ulich, Michaela (k.A.): Wie lernt mein Kind 2 Sprachen, Deutsch und die Familiensprache? München: Staatsinstitut für Frühpädagogik-IFP München. Online verfügbar unter: https://www.ifp.bayern.de/imperia/md/content/stmas/ifp/elternbrief_deutsch.pdf [17.7.2020].

Charlotte Bühler Institut im Auftrag der Ämter der Landesregierungen der österreichischen Bundesländer, Magistrat der Stadt Wien & Unterrichtsministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (2009a): Bildungsplan-Anteil zur sprachlichen Förderung in elementaren Bildungseinrichtungen. Aktualisierte Version. Wien: BMUKK

